

skatter, ikke til Staten, men til Amt og Kommune, er indskudt foran alle andre Prioriteter. Hvis man ønsker at lette Landbrugets Gældsforhold, maa det offentlige først og fremmest vende sin Opmærksomhed mod den Prioritet, som her er sat ind forud for alle andre, en Prioritet, som den offentlige Administration og Lovgivning har sat ind. I visse Amter her paa Sjælland er den saa stor, at alene Stigningen fra 1914 til i Dag i Virkeligheden paa det allernærmeste betyder en Konfiskation af Jordens Værdi. Det forekommer mig at være en ejendommelig Fremgangsmaade, at man er saa interesseret i og fuld af Hjælpssomhed med Hensyn til at formindske de Prioriteter, som Landmanden selv har paataget sig, medens man fuldstændig vil lukke Øjnene for, at det offentlige ved sin Administration af Lovgivningen har indskudt Prioriteter, der visse Steder er saa store, at de kan sidestilles med en Kreditforeningsprioritet.

Jeg skal saa vende mig til Forslaget om en Laanekasse paa 10 Mill. Kr., idet jeg indrømmer, at der ganske utvivlsomt til dette Forslag knytter sig større Interesse end til Forslaget om en Krisehypotekfond efter de for denne angivne Regler. Ogsaa her er det den sønderjydske Ordning, der udgør Forbilledet, men man maa ikke glemme, at Laanekassen for de sønderjydske Landsdele allerede er mange Aar gammel, og at den blev oprettet paa Grund af Forhold, som vi ikke har her i Landet og heller ikke kan faa. Begrundelsen var den, at Sønderjylland, der havde været med i Verdenskrigen, derigennem var blevet et fuldstændig forarmet og udpint Land, dets Landbrug havde været under en Udpining, som vi slet ikke har kendt til her i Landet, og dets Kapital var gaaet tabt; derfor vilde man oprette en Laanekasse til Støtte af de personlige Muligheder, der maatte være til Stede. Nu vil man gøre gældende, at det vilde være ønskeligt, at man ogsaa her i Landet havde en saadan Laanekasse til Ydelse af rent personlige Laan for derigennem at støtte Akkordordninger, hvor saadanne maatte være ønskelige, og jeg skal ikke nægte, at dette ser meget tiltalende ud, og det har ogsaa været Genstand for nøje Overvejelse indenfor Regeringen, inden denne fremsatte sit Forslag om Akkordlovgivningen. Det lyder jo meget bestikkende, at hvis det offentlige vilde stille nogle Millioner til Raadighed, kunde det være, at man, naar man derigennem kunde støtte med nogle Tusinde Kroner, kunde faa en frivillig Overens-

komst til at glide, hvor den ellers vilde strande, men jeg skal tilstaa, jeg for mit Vedkommende er af den Opfattelse, at naar man ser nøjere til, vil det vise sig, at et saadant Tilbud fra det offentliges Side vil have den stik modsatte Virkning. Hvis vi vilde vedtage et Forslag som dette og stille 10 Mill. Kr. til Raadighed for Akkordudvalgene, som de foreslaas i dette Lovforslag eller i det af Regeringen fremlagte Forslag — der er jo ikke saa stor Forskel i saa Henseende — til Opnaaelse af frivillige Akkorder eller Tvangsakkorder, er jeg tilbøjelig til at tro, at den første Virkning vilde blive den, at Kreditorerne Landet over sagde: Nu er der Penge at faa, nu rejser vi os, nu gælder det om at melde sig, for nu kan man faa Penge, det kunde man ikke før. Og naar saa Begæring om Forhandling til Opnaaelse af en Ordning er indledet, vil den næste Virkning blive, at de samme Kreditorer — maaske drevet frem af de Kreditorer, der igen staar bagved dem — vilde blive langt mere umedgørlige, end de er under de nuværende Forhold. Saa snart Staten kommer og stiller Pengene til Raadighed, er der noget at opnaa, og saa maa man søge at opnaa saa meget som muligt. I Stedet for at lette Forholdene for dem, der er Skyldnere i Øjeblikket, og i Stedet for at gøre det lettere at opnaa en Overenskomst er jeg tilbøjelig til at tro, at dette vilde virke ganske modsat, og at man derigennem vilde vanskeliggøre de frivillige Overenskomster.

Saa er der en anden Ting, som jeg ikke kan forstaa, det er dog muligt, at det kan forklares, saa jeg kan forstaa det: Hvor har de ærede Forslagsstillere faaet dette Tal, 10 Mill. Kr., fra? I § 96 — der er jo mange Paragraffer i dette Forslag — siges der: „Laanene ydes særlig til Personer, der ikke raader over eller ad anden Vej kan skaffe sig kontante Midler til at opnaa en Gældsordning i Henhold til nærværende Lov eller til Opretholdelse eller Udvidelse af selvstændig økonomisk Virksomhed.“ Dette er jo en meget vid Begrænsning — eller rettere Mangel paa Begrænsning — af, hvad disse Penge skal anvendes til. De kan anvendes til Personer, ikke indenfor et enkelt Erhverv, men indenfor alle Erhverv, der søger en Gældsordning eller vil opretholde en Virksomhed eller udvide en økonomisk Virksomhed. — Saa staar der i § 97, at Laanene skal forrentes med 4 pCt., og ydermere aabnes der i § 98 endogsaa Mulighed for, at Laantagerne skal kunne fritages for at yde Renter og Afdrag i indtil 3 Aar. Jeg tør sige, at en Laaneverksomhed